

TIMELESS

Vadlīnijas

Kā iesaistīt vecākus
izglītojamās valodu
apgaves procesā,
izmantojot slēpto
kultūru

Šīs vadlīnijas ir daļa no Timeless projekta "Kā iesaistīt vecākus audzēkņus valodu apguves procesā caur slēpto kultūru", kuras apkopoja pieaugušo izglītības speciālisti no Turcijas, Slovēnijas, Spānijas, Bulgārijas, Beļģijas un Latvijas.

Vecāki cilvēki nav pietiekami informēti par iespēju piedalīties mūžizglītībā, sociālajās un kultūras iniciatīvās savās sabiedrībās, un tas ietekmē viņu dzīves kvalitāti. Šī pamatojuma rezultātā Timeless projekta partnerības mērķis ir uzlabot pieaugušo izglītotāju profesionālo attīstību, kuri strādā ar gados vecākiem studentiem. Pasniedzējiem tiek piedāvātas jaunas apmācības iespējas, ar jauniem EFL mācību materiāliem, kuru pamatā ir kultūras mantojums sadarbībā ar pieaugušajiem izglītojamajiem.

"Know-How vadlīnijas" sastāv no vairākiem kursa moduļiem un galvenajiem priekšmetiem, ko sešpadsmit lappusēs iekļāvusi Timeless projekta partnerība: Usak University, Slovenian Third Age University, DomSpain Consulting, EUROGEO, Nikanor un Nodibinājums Zini.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Ievads	2
Īsumā par kursu moduļiem	4
IEVADS - Svešvalodu apguve kultūru iekļaujošā vidē	4
Iekļaujošas mācīšanās kultūras attīstība: vecāku izglītojamo mācīšana - iekļaujošas mācīšanās kultūras attīstība	4
Mācīšanās sadarbībā: Kā izprast un īstenot mācīšanos sadarbībā	5
Kultūras interpretācijas metodes	6
Kultūras interpretācijā izmantotie digitālie rīki un paņēmieni	7
Svešvalodu mācību materiālu izstrādes stratēģijas	8
Vecāku studentu uzņemšana	8
Nemateriālo kultūras priekšmetu atlase kopā ar vecākiem studentiem	10
Zināšanu un mācību resursu vākšana	11
Stāstu un naratīvu veidošana	12
ArcGIS StoryMaps	13
Kahoot	13
Padomi par izvērtēšanu	14
Kirkpatrika novērtēšanas modelis	15
Nemateriālā kultūras mantojuma sākotnējā definīcija un apraksts	16
Nemateriālā kultūras mantojuma galīgā definīcija un apraksts	16

İevads

Šo vadlīniju mērķis ir palīdzēt pieaugušo izglītotājiem iesaistīt pieaugušos studentus valodu apguves procesā, vienlaikus izstrādājot mācību materiālus. Gaidāms, ka studenti apgūs gan nemateriālo kultūras mantojumu, gan valodu sistēmu. Turklāt studenti būs arī nemateriālā kultūras mantojuma satura veidotāji. Vadlīnijas iesaka pieejas, metodes un paņēmienus, kas kursantiem jāizmanto, veicot pētniecību par slēpto kultūru.

"Slēpto kultūru" var raksturot kā nemateriālo kultūras mantojumu, kam studenti kopīgi piešķir sociālo vērtību. Viņi tiks mudināti iedziļināties savās kolektīvajās atmiņās un izlemt, kuri nemateriālā kultūras mantojuma priekšmeti viņiem ir svarīgi un kāpēc viņi vēlas nodot zināšanas par tiem nākamajām paaudzēm. Vadlīnijas ietver arī metodes, ko pieaugušo izglītotāji var izmantot, lai aktivizētu savu izglītojamo primāro motivāciju mācīties un iesaistītu viņus mācību procesā: mācīšanās darot, mācīšanās kooperatīvā un sadarbībā, jauktā vai multimodālā mācīšanās u.c.

Pieaugušo izglītotāji var izmantot pieejamos resursus "Kurss Pedagogiem" un "Vadlīnijas Izglītotājiem", lai veidotu kursa pasniegšanu. Kurss ir sadalīts sešos moduļos (īsi kopsavilkumi un saites uz tiem ir sniegti zemāk):

- İevads - svešvalodu apguve kultūru iekļaujošā vidē;
- İekļaujošas mācīšanās kultūras attīstība: vecāku izglītojamo mācīšana - iekļaujošas mācīšanās kultūras attīstība;
- Sadarbībā balstīta mācīšanās: kā izprast un izmantot sadarbības mācīšanos;
- Kultūras interpretācijas metodes;

- Digitālie rīki un metodes, ko izmanto kultūras interpretācijā;
- Svešvalodu apguves mācību materiālu izstrādes stratēģijas.

Vadlīnijas palīdzēs pieaugušo izglītotājiem nodrošināt kursu, īpaši attiecībā uz:

- Vecāku izglītojamo uzņemšanu kursā;
- Nemateriālo kultūras priekšmetu atlase kopā ar studentiem;
- Zināšanu un mācību resursu vākšana;
- Stāstu un naratīvu veidošana;
- Mācību digitalizācija: StoryMaps un Kahoot;
- Padomi par vērtēšanas sistēmu.

Ir svarīgi uzsvērt, ka vadlīnijas ir veltītas “slēptās kultūras” elementu savienošanai ar svešvalodu apguves procesu. Proti, valodas apguve nav iespējama, neiepazīstot ar valodu saistīto kultūru. Eiropā ir daudz valodu, ko izpētīt un apgūt, un tādējādi Eiropā ir jāatklāj bagātīgs kultūras mantojums. Valodu un kultūras mantojuma savienošana ir tas, uz ko mēs tiecamies gan ar kursu pedagogiem, gan zināšanu ceļvedi.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Īsumā par kursu moduļiem

IEVADS - Svešvalodu apguve kultūru iekļaujošā vidē

Šajā ievada modulī uzzināsiet atšķirību starp materiālo un nemateriālo kultūras mantojumu, un kāpēc mūsu sabiedrībā ir nepieciešama izglītība visos dzīves posmos, tai skaitā arī vēlā vecumā. Jēgpilna mācīšanās stimulē smadzenes visas dzīves garumā. Modulī aprakstītas dažādu metožu priekšrocības: jauktas un multimodālas apmācības, kā arī priekšrocības, ko sniedz valodu un kultūras apguves apvienošana. Atklāsies daži galvenie faktori, kas ir svarīgi, lai pasniegtu kvalitatīvu digitālo izglītību pieaugušajiem un gados vecākiem pieaugušajiem.

Valodu nevar pilnībā apgūt bez kultūras apguves un otrādi. Nemateriālais kultūras mantojums, kas ir daļa no kultūras, ir sastopams visur. Eiropā ir daudz kultūras mantojuma priekšmetu, tostarp valodas, kuras var sastapt, praktizēt un apgūt.

Pēdējo desmitgažu laikā pieaugušo izglītība ir ieguvusi atzinību kā noderīga un nozīmīga gan indivīdiem, gan sabiedrībai. Lai gan kultūras mantojuma apguvi ir grūti apvienot ar valodas apguvi, šīs mācīšanās pozitīvie rezultāti ir acīmredzami. Mācīšanās par kultūras mantojumu veicina skolēnu dziļāku izpratni par attiecīgo valodu un tās kultūru.

Noskaidrojiet vairāk šeit: <https://www.eutimeless.info/en/course/0>

Iekļaujošas mācīšanās kultūras attīstība: vecāku izglītojamo mācīšana - iekļaujošas mācīšanās kultūras attīstība

Šis modulis izklāsta par vecumdienām, kas saistītas ar vecāku pieaugušo izglītības (ģeragoģijas) jēdzienu un to, kā holistiskā izglītība ietekmē zinātkāri un stimulē personīgo izaugsmi (individuālo kognitīvo, emocionālo, māksliniecisko, radošo un garīgo spēju attīstību). Uzzināsiet par iekļaujošo izglītību (piesaistītas

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

TIMELESS

mācību vides radīšanu un uzturēšanu), kurā izglītojamie jūtas droši, kļūst atvērti jaunām idejām un perspektīvām, vienlaikus jūtot cieņu no pedagoga un vienaudžiem.

Mācīšanās nav tikai zināšanu, prasmju vai kompetenču iegūšana profesionālajai dzīvei vai darbam. Mācīšanās maina studentu attieksmi pret dzīvi, ietekmējot viņu dzīvi un labklājību. Tas stimulē (vecākus) studentus garīgi un emocionāli un ļauj viņiem būt sociāli un fiziski iesaistītiem.

Tradicionālās pieejas mācībām, kuru pamatā ir uzspiesta mācību programma un mācību metodes, var būt noderīgas formālajā izglītībā. Taču neformālajā izglītībā, kurai ir jābūt elastīgai un pēc iespējas tuvākai pieaugušo dzīvei, tas nedarbojas. Vecāki cilvēki izglītības procesā ienes savu mūža pieredzi, savu kultūras izcelsmi, individuālās un sociālās vērtības un daudz ko citu. Rezultātā pieaugušo izglītotājiem būtu jāpiemēro holistiska pieeja vecāku izglītojamo mācībām. Viņiem būtu jāņem vērā viņu vajadzība būt autonomiem, brīviem un elastīgiem. Tāpēc viņiem būtu jāpadara izglītības/mācību vide iekļaujošāka un izglītība – vairāk pielāgota.

Noskaidrojiet vairāk šeit: <https://www.eutimeless.info/en/course/1>

Mācīšanās sadarbībā: Kā izprast un īstenot mācīšanos sadarbībā

Vecāku cilvēku sociālā iekļaušanās nav iespējama bez mijiedarbības un sadarbības. Mācīšanās sadarbībā ir mācīšanas stratēģija, ko izmanto mazās grupās. Laiku pa laikam tas prasa skolotāja iesaistīšanos, lai palielinātu skolēnu mijiedarbību un mācīšanos. Mācīšanās sadarbībā ir par to, kā izprast jaunas koncepcijas, strukturēt mācību resursus un noteikt mācību mērķus. Galvenokārt tā ir savstarpēja palīdzība un uzticēto uzdevumu sadale. Tas koncentrējas uz attiecībām starp studentiem, kuras novēro, analizē un ziņo viens no mācību

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

TIMELESS

grupas dalībniekiem. Mācības sadarbojoties var notikt akadēmiskā vidē, bet vēlams, lai tās veicinātu izglītojamo līdzdalību kopienas dzīvē. Sadarbībā studenti ir sociāli savstarpēji atkarīgi, tiek iedarbināta iekšējā motivācija mācīties, tiek uzlabotas sociālās un individuālās prasmes, bet studentiem ir jābūt veiksmīgiem visos mācību posmos. Kursanti mācās mazās, neviendabīgās grupās. Skolotājiem, izmantojot vienkāršu valodu un savus piemērus, jāpaskaidro, kas kursantiem ir jāapgūst. Katrs dalībnieks ir atbildīgs par saviem uzdevumiem.

Noskaidrojiet vairāk šeit: <https://www.eutimeless.info/en/course/2>

Kultūras interpretācijas metodes

Šajā modulī uzzināsiet, kāpēc valodas un kultūras attiecības ir būtiskas un kāpēc valoda un kultūra ir jāaplūko kopumā.

Kultūra nepārtraukti attīstās. Valoda ir nozīmīgs kultūras elements, kas atspoguļo runas un rakstīšanas veidos, kas atšķiras dažādās kultūrās un tāpat arī noteiktā kultūrā. Valodu apgūvē iekļautā kultūra ir noderīga ne tikai labākai valodas apguvei un izpratnei, bet arī uzlabo svešas kultūras izpratni un novērtēšanu, atmetot stereotipus un aizspriedumus. Turklāt tas palīdz studentiem vairāk apzināties savas kultūras vērtību.

Kultūras zināšanu, prasmju, vērtību un uzvedības iekļaušana valodu apgūvē veido zināšanas par kultūras sistēmu un svarīgākajām vērtībām, kas pastāv valstīs, kurās runā interesējošā valodā. Tas uzlabo izpratni par sociālajiem modeļiem, rutīnu un ierasto uzvedību šajās valstīs.

Noskaidrojiet vairāk šeit: <https://www.eutimeless.info/en/course/3>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Kultūras interpretācijā izmantotie digitālie rīki un paņēmieni

Digitālajām prasmēm ir liela nozīme visās pieaugušo izglītības jomās attiecībā uz pedagogu profesionālajām un pedagoģiskajām kompetencēm, kā arī studentu prasmju uzlabošanu. Šīs kompetences var izmantot, lai studenti varētu piedalīties aktīvā un personalizētā mācībā. Digitālās prasmes var attiekties uz organizācijas komunikācijas aspektiem, pārdomu praksi, kopradīšanu, sadarbību vai tehniskiem aspektiem, piemēram, mākoņdatošanu. Pēdējā padara datus, tostarp rīkus un arī materiālus, pieejamus visām pusēm, kad vien ir pieejams savienojums ar internetu.

Mākoņdatošana sniedz pedagogiem daudzas priekšrocības. Tas ietaupa viņu laiku un naudu, veidojot novatorisku, interaktīvu un mūsdienīgu mācību vidi, kas nodrošina tiešsaistes saziņu, sadarbību un līdzdalību. Tomēr pedagogiem pirms digitālo tehnoloģiju integrēšanas savos izglītības procesos jāapsver četri jautājumi:

- Vai digitālo tehnoloģiju izmantošana ir mācību procesa uzmanības centrā, vai arī tehnoloģijas tikai papildina citas mācību metodes?
- Vai tas ļauj pedagogam pārraudzīt studenta mācību pieredzi?
- Vai tas ir pietiekami piemērots un elastīgs, lai apmierinātu pedagoga individuālās vajadzības un stiprinātu pedagoga profesionālās kompetences?
- Vai tas ļauj pedagogam kļūt par mācīšanās veicinātāju?

Noskaidrojiet vairāk šeit: <https://euntimeless.info/en/course/4>

Svešvalodu mācību materiālu izstrādes stratēģijas

Šim projektam ir izvēlēti divi valodu apguves modeļi/metodes/pieejas: pakāpeniskas atbildības atbrīvošanas modelis un grafisko noveļu, kā mācību materiālu izmantošana.

Atbildības pakāpeniskas atbrīvošanas modelis sastāv no trim posmiem. Pirmajā posmā pieaugušo izglītētāji sniedz studentiem lasīšanas norādījumus un modelē izpratnes stratēģijas, piemēram, domāšana skaļi, prognozēšana utt. Otrajā posmā skolotāji palīdz kursantiem saprasties, izmantojot mācīšanos sadarbībā. Ja nepieciešams, viņi var sniegt savus piemērus un izmantot demonstrēšanas metodi. Trešajā posmā studenti paši uzņemas atbildību un patstāvīgi izmanto pirmajos divos posmos apgūto. Paredzams, ka līdz trešā posma beigām studenti spēs saprast un radīt tekstus jebkurā formā, ieskaitot rakstiskus tekstus, mutiskus tekstus, digitālus tekstus vai pat tekstus, kas tiek izpildīti uz skatuves.

Grafisko noveļu, kā mācību materiālu izmantošana ir apspriesta vairākos pētījumos par pieaugušo valodu apguvi. Grafiskās noveles nodrošina autentiskus dialogus, kas palīdz svešvalodu apguvējiem uzlabot izpratni par ikdienas sarunu. Tie arī ļauj studentiem palielināt un stiprināt savu vārdu krājumu, jo grafiskās noveles ietver bagātīgu vizuālo materiālu. Šie vizuālie materiāli palīdz valodas apguvējiem uzminēt un saprast jauno vārdu, kā arī to struktūru un nozīmi.

Noskaidrojiet vairāk šeit: <https://www.eutimeless.info/en/course/5>

Vecāku studentu uzņemšana

Izglītības sniedzēju darbinieki veido sākotnējo kontaktu ar potenciālajiem studentiem, sniedzot viņiem informāciju par izglītības sniedzēja profilu un

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

TIMELESS

pakalpojumiem. Personiskā kontakta nodibināšana vai starpniecība ir būtiska. Starpnieki var būt profesionāļi, ārstata darbinieki, brīvprātīgie vai izglītības organizācijas darbinieki.

Vecāku studentu uzņemšanas procesā ir vēlams iesaistīt partnerorganizācijas vai personas, kas strādā citās izglītības nozarēs, piemēram, pirmsskolas, pamatskolas, vidējās vai augstākās izglītības jomā, organizācijas un personas, kas nepieder izglītības nozarei (piemēram, veselības nozare, sociālie vai nodarbinātības dienesti, kopienas attīstība, migrantu asociācijas, baznīcas kopienas utt.), kā arī tīkla partneri, kuri var novirzīt potenciālos studentus tieši pie izglītības programmas vadītāja vai dot iespēju pašam vadītājam prezentēt savas programmas. Tīkla partneri var piedāvāt neformālu vidi izglītības programmas prezentācijai — vidi, kas ir pazīstama potenciālajiem studentiem. Var būt ļoti noderīgi saņemt atbalstu no partnera, kuram potenciālie studenti uzticas.

Kontaktu nodibināšana, ar potenciālo studentu kopienas atzītu organizāciju un indivīdu starpniecību, nodrošinās piekļuvi potenciālajiem studentiem un vietējām zināšanām. Ja iepriekš esat sazinājies ar grupu, kuru vēlaties uzrunāt, vienaudžu pieeja varētu būt efektīva: bijušie dalībnieki tiek aicināti reklamēt pakalpojumus savu vienaudžu vidū. Mutiski sniegti ieteikumi bieži vien ir labākais veids, kā piesaistīt dalībniekus.

Vecāka gadagājuma cilvēki pārsvarā tiek nostumti sabiedrības malā, tāpat kā citas sociāli marginalizētas grupas. Kursa "Sarkanais pavediens" piemērs Kvarnby Tautas augstskolā Zviedrijā varētu palīdzēt izprast iespējamo pieeju vecāku studentu pieņemšanai darbā izglītības programmā. "Sarkanais pavediens" ir paredzēts Romu sievietēm ar zemu kvalifikācijas līmeni. Neuzticēšanās skolām un valsts iestādēm ir izplatīta Romu grupās Zviedrijā. Divi bijušie dalībnieki, kas paši bija Romu izcelsmes, strādāja par vēstniekiem un palīdzēja Kvarnby Tautas

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

TIMELESS

augstskolai sazināties ar Romu sievietēm viņu sociālajā vidē. Vēstnieki aicināja viņus iestāties piedāvātajā kursā. Pateicoties viņu izcelsmei, Romu kopiena viņus vieglāk pieņēma un uzklausa. Noskaidrojiet vairāk šeit:

<http://www.folac.se/images/OED/redthreadkvarnby.pdf>

Nemateriālo kultūras priekšmetu atlase kopā ar vecākiem studentiem

Konvencija par nemateriālā kultūras mantojuma aizsardzību definē nemateriālo kultūras mantojumu kā praksi, reprezentācijas, izpausmes, zināšanas un prasmes, ko kopienas, grupas un indivīdi atzīst par sava kultūras mantojuma daļu. Tas ietver arī instrumentus, objektus, artefaktus un kultūras telpas, kas saistītas ar kopienām.

Nemateriālais kultūras mantojums tiek nodots no paaudzes paaudzē. Kopienas un grupas to pastāvīgi atjauno savā vidē, attiecībās ar dabu un vēsturi. Tas arī sniedz viņiem identitātes un kopīguma sajūtu un veicina cieņu pret kultūras daudzveidību un cilvēku radošumu.

Nemateriālais kultūras mantojums izpaužas dažādos veidos, piemēram, dziedāšana un/vai izteiksme, izmantojot balsi, skatuves māksla, sociālās prakses, rituāli un svētku pasākumi; zināšanas un prakse par dabu un Visumu; tradicionālā amatniecība. Nemateriālais kultūras mantojums var sastāvēt no vairākām formām.

Lai kopā ar vecākiem izglītojamajiem atlasītu nemateriālos kultūras priekšmetus, ir nepieciešams piesaukt atmiņas par viņu pagātni un tagadni, salīdzinot viņu dzīvesveidu. Atšķirības varētu palīdzēt atcerēties bērnības un pieaugšanas sarežģījumus, piemēram, ikdienas darbus, kas kļuvuši par tradīciju un tiek nodoti paaudzēs, vai noteiktas aktivitātes svētku laikā ģimenē vai sabiedrībā, kas ir

TIMELESS

būtiskas reģionā vēl šobrīd un arī frāzes, izteicieni, dziesmu teksti, kas ir saprotami tikai noteiktā apvidū. Dažādi nemateriālās kultūras piemēri palīdzēs atlasīt mantojuma formas un veicinās to identificēšanu.

Visticamāk, gados vecāki audzēkņi sniegs visdažādākos ieteikumus. Daži ieteikumi būs konverģenti vai pārklāsies. Šādi ieteikumi var kļūt par nemateriālā kultūras mantojuma objektu, ja izglītojamo kopiena piešķir tiem sociālo vērtību. Citādi izsakoties, ja izglītojamo kopiena atzīst mantojuma objektu, kā vērtīgu sabiedrībai, tad ir nepieciešams to saglabāt savas identitātes uzturēšanai.

Zināšanu un mācību resursu vākšana

Vācot zināšanas un mācību resursus, paturiet prātā, ka svarīga sastāvdaļa resursu atrašanā un izmantošanā tēmu izpētei ir šo resursu kvalitātes novērtēšana. Informācijas bagātā pasaulē izglītojamajiem ir jāspēj noteikt, vai resurss ir pietiekami uzticams un derīgs, lai to izmantotu savā darbā.

Ir svarīgi, lai pedagogs sniegtu piemērus un ieteiktu dažādus resursus, ko izglītojamie varētu izmantot, lai pētītu un ilustrētu izvēlēto nemateriālā kultūras mantojuma objektu. Tomēr avoti ir atkarīgi no tēmas un izglītojamo valodas spējām. Vērtīgi avoti varētu būt zinātniski raksti, taču tos ir pārāk grūti izmantot valodas mācību grupā. Līdz ar to vērtīgie avoti būtu, piemēram, videoklipi vietnē Youtube, radio šovi, raksti žurnālos, sludinājumi, tīmekļa vietnes, TedX lekcijas, pilsētas vai valsts arhīvi, privātkolekcijas utt. Avoti ir arī intervijas ar lieciniekiem, viņu atmiņām, lai cik miglainas tās būtu. Piemēram, ja studenti nolemj pētīt sieviešu tiesības un pretstatījumu starp vīriešiem un sievietēm savā laikā, tā sauktie sieviešu žurnāli no pagātnes varētu būt vērtīgs avots viņu pētījumiem (virsraksti, saturs, reklāmas, stereotipi).

TIMELESS

Iespējams, ka izglītojamie uzrakstīs stāstu vai izveidos stāstu karti savā dzimtajā valodā vai vēlams svešvalodā. Ja viņi izvēlas tulkot stāstu, kas rakstīts dzimtajā valodā, viņi to var izdarīt tikai pēc tam, kad pedagogs ir palīdzējis viņiem reducēt stāstu līdz ļoti vienkāršiem un īsiem teikumiem un struktūrām. Iespējams būs arī jāmaina stāsta teksts vai stāsta karte, lai tas atbilstu lingvistiskajiem mērķiem. Nedrīkst aizmirst, ka stāsta un naratīvu rakstīšana izvēlēto nemateriālā kultūras mantojuma iepazīšanai būs pamats valodas sistēmas elementu apguvei (vārdu krājums, morfoloģija, izruna, kā arī runas akti, sociālie modeļi utt.).

Stāstu un naratīvu veidošana

Vecāki studenti apkopos datus un stāstījumus par izvēlēto nemateriālā kultūras mantojuma objektu. Tā kā šis process ir jāstrukturē, tiem ir jāaizpilda matrica.

Nosaukums:

Izcelsmes valsts/reģions:

Atrašanās vieta (ja piemērojama):

Laika skala (ja piemērojama): Kad tas parādījās un cik ilgi ir pastāvējis?

Nemateriālās kultūras mantojuma veids: (festivāls, tikšanās vieta, deja, virtuve, paradumi, paražas, manieres, ideoloģija, identitāte, ģimene, vietējā kopiena u.c.)

Apraksts un vēsture: Sociālā vērtība, ko izglītojamo kopiena piešķir nemateriālajam kultūras mantojumam. Kāpēc tas tiek uzskatīts par kultūras mantojumu?

Svarīguma pakāpe: Vietējs, nacionāls, starptautisks.

Saites uz avotiem: Grāmatas, raksti, arhīva dokumenti, attēli, video.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

TIMELESS

Brīdinājums: Pirms attēlu, video, rakstu izmantošanas ievērojiet autortiesības!

Mācību digitalizācija: StoryMaps un Kahoot

Internetā pastāv daži rīki, kurus var izmantot, lai digitalizētu saturu pieaugušo izglītojamo vajadzībām. Šajās vadlīnijās mēs piedāvājam divus tiešsaistes rīkus, kurus var izmantot mācību grupās, lai palīdzētu viņiem apgūt zināšanas un vienlaikus izklaidēties. Abus var izmantot mācību procesa laikā un tā noslēgumā, demonstrējot studentu mācīšanos.

ArcGIS StoryMaps

Šis ir tiešsaistes rīks, ko izmanto, lai pastāstītu stāstu, izmantojot tekstus, attēlus, kartes u.c. Tekstam pievienotie vizuālie vienumi var labāk attainot stāsta detaļas. Tos var novietot pa labi, pa kreisi, pa vidu vai beigās, kur teksts ir pabeigts. Video un audio failus/saites var pievienot, lai padarītu saturu vizuālāku un vieglāk attēlojamu, kā arī ievietot interaktīvas kartes ar apvidiem saistītus ar kultūras nostāstiem.

Stāsta veidošanas process ir diezgan vienkāršs. Tam nepieciešams nosaukums, attēls uz vāka un teksts. Ir daudz veidņu un opciju (tekstiem, attēliem, video, kartēm, audio failiem), no kuriem autors var izvēlēties, lai stāsts būtu interesants un vizuāli pievilcīgs. Kad stāsts ir pabeigts, to var publicēt vietnē ar autora vārdu un attēlu uz vāka. Šeit ir pieejami ArcGIS Storymaps bezmaksas individuālie konti: <https://storymaps.arcgis.com/>

Kahoot

Šis ir tiešsaistes platforma spēļu veidošanai par mācību saturu. Vietnē <https://kahoot.com/> izveidosiet jautājumus, no kuriem var izvēlēties divas līdz četras atbildes. Tikai vienam no tiem jābūt pareizai. Kad spēle ir izveidota, to var

TIMELESS

parādīt caur projektoru uz ekrāna. Nospiežot atskaņot, ekrānā tiek parādīts skaitlis ar saiti uz vietni. Katrs spēlētājs savā tālrunī apmeklē vietni (<https://kahoot.it/>) un ievada spēles numuru. Kad spēles numurs ir ievadīts, jāizvēlas nosaukums (segvārds), kas tiks parādīts uz ekrāna savienojumā ar projektoru. Kad visi spēlētāji ir pievienojušies, varat sākt spēli.

Dalībniekiem sava tālruņa ekrānā ir jāizvēlas atbilde. Pareizās atbildes parādās tikai ekrānā caur projektoru, savukārt spēlētāji redz tikai atbilžu formu un krāsu. Dalībnieki saņem punktus par pareizās atbildes sniegšanu, par ātrāko atbildi, kā arī par vairāk nekā trīs pareizo atbilžu izvēli pēc kārtas. Beigās parādās pjedestāls ar trim uzvarētājiem, kuri ir ieguvuši visvairāk punktu.

Padomi par izvērtēšanu

Ir vairāki vērtēšanas veidi, kurus lielākā daļa pedagogu pārzin un prot izmantot: atbilžu varianti, patiesi-nepatiesi, eseja, īsas atbildes, nepilnību aizpildīšana u.c. Šos un citus testus var iekļaut pašvērtējumā.

Jebkuru izglītības programmu, tās elementus un dimensijas var novērtēt, taču paturiet prātā, ka vērtēšana vienmēr tiek veikta, ņemot vērā lietotāju. Proti, vērtēšana ir citādāka, ja to veic uz izglītības dalībniekiem, pedagogam, līdzfinansējošām iestādēm jeb, citādi sakot, tai ir jābūt kādam noderīgai un ar skaidriem mērķiem. Priekšmeti ir jāvērtē pēc noteiktiem nodomiem, kas testu izstrādātājiem ir skaidri jāzina.

Nozīmīgiem vērtēšanas modeļiem ir jāmēra audzēkņu un skolotāju ieguldījums, izglītības programma ar tās metodēm, iekārtām un visbeidzot arī dalībnieku uzvedības izmaiņas. Īsumā tie mēra izglītības ietekmi.

TIMELESS

Vērtēšana var notikt jebkurā izglītības brīdī. Sākumā (sākotnējais novērtējums) vai beigās (gala novērtējums). Tas var būt apkopojošs, piedāvājot pārskatu par veikto izglītību.

Tāpat novērtējums mēra veiktās izglītības elementu un dimensiju efektivitāti. Turklāt novērtējumā ir norādīts, vai izvirzītie izglītības mērķi un uzdevumi tika sasniegti. Tas palīdz pārveidot izglītības programmu, tās saturu un mērķus, kā arī izmantotās metodes.

Kirkpatrika novērtēšanas modelis

Kirkpatrika vērtēšanas modelim ir četri vērtēšanas līmeņi. Vienkāršības dēļ šis modelis šķiet vispiemērotākais izglītības programmu vērtēšanai. Vērtēšana tiek veikta četros līmeņos.

1. Zemākais novērtējuma līmenis ir dalībnieku reakcija uz izglītības pieredzi vai dalībnieka apmierinātība ar iegūto izglītību. Tam ir maz sakara ar jaunu zināšanu un prasmju apgūšanu. Tas tikai mēra apmierinātības līmeni, kas ir atkarīgs no dalībnieka latentajām cerībām, attieksmes, dalībnieka noskaņojuma un citiem faktoriem.

Diemžēl visbiežāk tiek izmantots tieši šis zemākais novērtējuma līmenis. Likerta skalas testi, lai nosauktu tikai vienu šādu testu veidu, parāda izglītojamo sajūtu intensitāti, kas satur vienādu skaitu pozitīvu un negatīvu pozīciju.

Piemēram, tipiska piecu līmeņu Likert vienuma formāts varētu būt:

1. Kategoriski nepiekrītu
2. Nepiekrītu
3. Ne piekrītu, ne nepiekrītu
4. Piekrītu

5. Pilnībā piekrītu

2. Otrais līmenis ir saistīts ar zināšanu, prasmju pieauguma mērīšanu un dalībnieku attieksmes uzlabošanos. Šis līmeņa tests parasti mēra apmācāmo esošo sniegumu. Pārbaude tiek atkārtota izglītības beigās. Atšķirība sniegumā mēra izglītības ietekmi. Valodu izglītībā šādi pārbaudījumi ir bieži, atlasot ikdienas tēmas un situācijas, kuras izglītības rezultātā var risināt ar diezgan vienkāršām vai sarežģītākām valodas prasmēm. Lai ilustrētu šo punktu, skolēni var aprakstīt nemateriālu kultūras priekšmetu ar vienkāršiem vārdiem, izmantojot īsus teikumus bez diskursa marķieriem, vai arī viņi var to izdarīt sarežģītāk un strukturētāk izglītības beigās. Projektā Timeless dalībnieki varēja definēt nemateriālo kultūras mantojumu izglītības sākumā un beigās.

Nemateriālā kultūras mantojuma sākotnējā definīcija un apraksts

Šī vieta ir nemateriālā kultūras mantojuma objekts. Šeit mēdza satikties dzejnieki, rakstnieki, mākslinieki, politiķi. Viņi apmainījās viedokļiem par daudziem jautājumiem.

Nemateriālā kultūras mantojuma galīgā definīcija un apraksts

Kamēr materiālais kultūras mantojums tiek definēts no augšas uz leju tā skaistuma vai simboliskās vērtības dēļ, nemateriālā kultūras mantojuma priekšmetus nosaka noteikta kopiena, piešķirot tiem kādu sociālu vērtību. Nemateriālais kultūras mantojums ir saistīts ar procesiem, nevis tā gala produktiem.

Šī konkrētā vieta ir nemateriālā kultūras mantojuma objekts, nevis tās skaistuma, bet gan tur notiekošo procesu dēļ. Tur pulcējās ne tikai dzejnieki, rakstnieki un citi mākslinieki, kuri apsprieda sociālās lietas un apmainījās viedokļiem, bet arī daži slaveni politiķi.

TIMELESS

3. Izmaiņas uzvedībā, dalībniekiem pārņemot to, ko viņi ir iemācījušies savā ikdienas dzīvē. Ikdienas sociālās vai darba situācijas var tikt bagātinātas un labāk risinātas, pateicoties jauniegūtajām zināšanām. Uzvedības izmaiņas var pārbaudīt ar tādiem jautājumiem kā:

Ko jūs esat iemācījušies, kas palīdz labāk iejusties jūsu ģimenē?

Kādā veidā mūsu izglītības programmas rezultātā ir mainījusies jūsu attieksme pret jūsu pieaugušajiem bērniem?

4. Rezultāti. Tas ir vadītās izglītības mērķis. Pateicoties izglītībai, var izstrādāt jaunu izglītības programmu, organizēt jaunas sociālās prakses, izstrādāt projektu, mainīt attieksmi pret tēmu, mazināt stereotipus, raisīt jaunas intereses, uzrakstīt grāmatu. Piemēram, Slovēnijas U3A arhitektūras studenti veica etnogrāfiski aprakstošu izpēti, uzrakstīja un izstrādāja "Mana pilsēta" — ceļvedi, kurā bija iekļautas viņu iecienītākās takas pa Ļubļanas pilsētu. Viņi pētīja vecāka gadagājuma cilvēkiem domātas publiskas un nozīmīgas vietas un paziņoja savus pētījumu rezultātus plašai profesionāļu auditorijai.

Pēc filmu izglītības programmas, dalībnieki sāka interesēties par vizuālo pratību. Viņi organizēja galda sarunas, rakstīja scenārijus, režisēja, producēja un montēja filmas, pēc tam tās prezentēja filmu festivālos un izstādēs. Savukārt žurnālistikas studenti izveidoja bilingvālu "Maize - pagātne un tagadne", kurā bija intervijas ar dažādiem maizes profesionāļiem un patērētājiem. Mākslas studenti uzrakstīja monogrāfiju par nezināmu slovēņu gleznotāju un vēstures studenti piedalījās pieminekļa uzcelšanā austriešu karavīriem nelielā ciematā Slovēnijā.